

" ...

I - İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ :

Dava dilekçesinde belirtilen iptal gerekçeleri özetle şöyledir :

1 - İptali istenilen 3270 sayılı Yasanın 17. maddesiyle, 2820 sayılı Yasanın 101. maddesinin (d) bendinin birinci fıkrasının ilk paragrafı değiştirilerek, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, bir siyasi parti üyesinin Siyasi Partiler Kanunu'nun 4. Kısmı'nda yer alan ve siyasi partilerle ilgili yasakları kapsayan maddelere aykırı eylem ve konuşmalarından dolayı partisinden kesin olarak çıkarılmasının istenebilmesi için o eylem ve konuşmalar nedeniyle "hüküm giymesi" zorunluluğu getirilmiştir.

Daha önce, yaratacağı büyük zararlar düşünülerek, kesin olarak yasaklanan konularda aykırı davranışın kabulü için eylemin suç oluşturup oluşturmaması ya da kesinleşmiş mahkeme kararı koşulunu aramayan ve ceza kavuşturması hakkı saklı kalmak üzere önlem niteliğinde başlangıçta parti üyelerinin kesin olarak partiden çıkarılmasını öngören aynı nitelikte bir değişiklik Anayasa Mahkemesi'nin 23/5/1978 günlü, Esas : 1978/28; Karar: 1978/36 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. Aksine bir düşünce, Anayasa hükümlerinin, suç işleyenler hakkında kesin yargı kararı alınıncaya kadar geçecek süre içinde, giderek demokratik ve lâik devlet düzeninin bozulmasına izin verdiği sonucuna götürecektir. Değişiklik, siyasi partilerin TBMM üyesi olan ve olmayan mensupları arasında yasama organı üyelerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmaması durumunda eşitsizlik yaratacaktır. Değişiklik içinde yer alan "... hüküm giyerler ise ..." sözcükleri Anayasa'nın 10., 24. ve 69. maddelerine aykırıdır.

2 - Denetlenen Yasanın 22. maddesiyle değiştirilen 298 sayılı Yasanın 2839 sayılı Yasa ile değişik 52. maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi ile yedinci fıkranın başına eklenen "... 2 nci fıkranın (d) bendi dışında ..." hükümleri paralı yayının Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'nun yansız kamu tüzelkişiliğine uygun düşmediği ve devlet işletmeciliğinde siyasi partilere para ayrılmasına ve partilerin reklâmlardan yararlanmalarına ilişkin hükümler bulunmadığı için Anayasa'nın 10. ve 133. maddelerine aykırı görülmüştür. Görüntülü propaganda da Anayasa ile düzenlenen yansızlık ve eşitsizlik ilkelerine aykırı bulunmuştur. Görüntülü propaganda, seçime katılan partiler arasında eşitsizlik yaratacak /e kimi uygulamalar toplumun huzurunu bozacaktır. 298 sayılı Yasanın 52. maddesinin değişikliktan önceki biçiminin konuşmacıların giysilerini)ile düzenleyerek, seçmenlerin, ileri sürülen görüşler dışında başka bir etki altında kalmamalarına gösterdiği özeni hiçe sayan ikinci fıkranın reni (d) bendi ile yedinci fıkranın başına eklenen "... 2 nci fıkranın (d) bendi dışında ..." sözcükleri Anayasa'nın 10. ve 133. maddelerine aykırıdır.

3 - İptali istenen Yasanın 24. maddesiyle 298 sayılı Yasanın 2234 sayılı Yasa ile değişik 94. maddesi yeniden değiştirilerek "yabancı ülkedeki vatandaşların oy vermesi" ne ilişkin kurallar getirilmiştir. Böylece, oy verme hakkı seçmen kütüğüne yazılmayan ve yurtdışında 6 aydan fazla oturan seçmenlere tanınıp 6 aydan az oturanlara tanınmayınca süre nedeniyle yapılan ayırım eşitsizlik yaratacaktır. Seçmenlerin "tercih" hakkı kısıtlanarak yalnızca partilere oy verme zorunluluğu getirmesi de bir aykırılıktır. Ön seçimler, milletvekili genel seçimlerinden 75 gün önce yapıldığından, kontenjan adayları da bu tarihten başlayarak 10 gün içinde belirlenerek kesin listeler Yüksek Seçim Kurulu'nca Resmi Gazete'de ve radyoda oy verme gününden 55 gün önce ilân edildiğinden kimi vatandaşlar siyasi partilerden birini tercih ederken bu partinin adaylarını inceleyip değerlendirerek karar vermek olanağından yoksun kalacaklardır. Yabancı ülkelerden gelen vatandaşlar ayrıca, bağımsız adaya oy vermeyecekleri,

Esas Sayısı : 1986/13
Karar Sayısı : 1987/12

siyasi parti adayları için de tercih kullanıp işaret koyamayacaklardır. Bu düzenlemede bir seçim çevresiyle ilgisi olmayan oylar ülke düzeyinde değerlendirileceğinden "çevre baraj sayısı"nı bulma kuralı bozulacaktır. Kaldıki, yabancı ülkedeki vatandaşlara ara ve yerel seçimlerde oy kullanma hakkı tanınmayarak bu anayasal hakka kısıtlama getirilmiştir. Bu nedenlerle sözü edilen 94. maddenin başlığındaki "... yabancı ülkedeki vatandaşların oy vermesi ..." sözcüklerinin ve buna ilişkin olarak maddede yer alan fıkra ve ilgili bentlerinin Anayasa'nın 10. ve 67. maddelerine aykırılıkları açıktır."